

Սոյնքեր 21
Շաբաթ
1992

օրաթիւր
Բ արի, թիւ 133 (225)
գինը 2 ռ.
դասիչ 69149
Երեւան 375010
Հանրապետութեան 47
հեռ. 581841, ֆախ 562941
տեղ. 243266 CIPRI SU

Չհարձակման դաշինք Ռուսաստանի եւ Հարավային Կորեայի միջեւ

Հարավային Կորեա իր այցելության 3-րդ օրը վերջին օրը, երեկ նախագահ Բո-րիս Ելցինը չհարձակման դաշինք կնքեց Սեուլի կառավարության ղեկավար Ռո Ղե Ուի հետ, միաժամանակ խոստանալով «արմատական վերափոխության ենթակցել» Ռուսաստանի ֆաղափարները։ Ռուսաստանի ֆաղափարները չհարձակման դաշինք կնքեց Սեուլի կառավարության ղեկավար Ռո Ղե Ուի հետ, միաժամանակ խոստանալով «արմատական վերափոխության ենթակցել» Ռուսաստանի ֆաղափարները։ Ռուսաստանի ֆաղափարները չհարձակման դաշինք կնքեց Սեուլի կառավարության ղեկավար Ռո Ղե Ուի հետ, միաժամանակ խոստանալով «արմատական վերափոխության ենթակցել» Ռուսաստանի ֆաղափարները։

հայաստան էր, թե Ռուսաստանը կրճատելու է միջուկային սուզանավերի եւ ուժեղացող զինուորական ֆունկցիաները։ Այս վերջին հայաստանը երեկ մեծ իրարանցումով դիմավորեց ամերիկյան դաշնակցության նախարարության կողմից, որ վերջին օրը ընդունեց միջուկային զինուորական ֆունկցիաները։ Այս վերջին հայաստանը երեկ մեծ իրարանցումով դիմավորեց ամերիկյան դաշնակցության նախարարության կողմից, որ վերջին օրը ընդունեց միջուկային զինուորական ֆունկցիաները։

Ղիվանագիտական

Նոսա Վրաստանին

Սոյնքերի 16-ի երեկոյան Վրաստանի Հանրապետության Մաոնեուլի քաղաքում, որը հիմնականում բնակեցված է ադրբեջանցիներով, չորս անհայտ անձինքներ ճեղքում են Հայաստանի Հանրապետության Նոյնքերի շրջանի քաղաքում եւ Սաղախլու-Բագրատեան կամուրջի քաղաքում գնդակահարում կատարելով խաղաղ բնակիչների վրա, որի հետեւանում սպանվել են երեք, վիրավորվել երկու եւ անհայտ ընդհատվել է միջուկային զինուորական ֆունկցիաները։

«Հայաստանի արձախելու գործերի նախարարությունը վճարվածներն ընդհատում է նման հակաիրավական գործողությունները, որոնց հետեւանում են մահացողները, որոնց հետեւանում են մահացողները, որոնց հետեւանում են մահացողները, որոնց հետեւանում են մահացողները»։

«Հայաստանի արձախելու գործերի նախարարությունը վճարվածներն ընդհատում է նման հակաիրավական գործողությունները, որոնց հետեւանում են մահացողները, որոնց հետեւանում են մահացողները, որոնց հետեւանում են մահացողները, որոնց հետեւանում են մահացողները»։

Սահմաններում փոխհրձակումները շարունակվում է

Նախորդ գիշեր Ադրբեջանի սարածից գնդակահարվել են Հայաստանի Մարտի, Վայի, Կրասնոսելսկի եւ Կաղանի քաղաքների հայկական դաշնակցության դիրքերը։ Գնդակահարվել են նաեւ Վարդենիսի քաղաքի Մոյր ավանի սուլու հանրակրթական դպրոցը։ Սոյնքերի լույս 20-ի գիշերը գնդակահարվել է նաեւ Տաուրի քաղաքի Մուլսես գյուղը։ Այստեղ վիրավորվել է մեկ խաղաղ բնակիչ։ «Նոյնքերի քաղաքում» գործակալությունը սեղեկացնում է, թե Մուլսես գյուղը գնդակահարվել է խոստումնալից գնդակահարներից։ Մինչդեռ, ինչպես տեղեկացնում է Ադրբեջանի դաշնակցության նախարարությունը, Հայաստանի սարածից հրետանովել է Չանգելանի քաղաքի Լազանյի գյուղը, որի հետեւանում գնդակահարվել է մեկ եւ վիրավորվել երկու ադրբեջանցի։ Հրետանովել են նաեւ մույն քաղաքի Աղբնդ եւ Սեխլար գյուղերը։

ԿԻՉԱՆ ԵՎ ՍՐԻՍԱՎԵՆԴ ԳՅՈՒՂԵՐՆ ԱԶԱՏԱԳՐՎԵԼ ԵՆ ԽԻՓԻԷՆ ԵՆ ԱՊՐԵՅԱՆՍԿԱՆ ՕՊՈՒԹԻ ԵՐԵՎ ԻՆՖՐԱՍՏՐԱԿՏՐԱ

Ինչպես Ասեփանակերտից հաղորդում է մեր բյուրոյից Վահրամ Աղաջանյանը, իրադրությունը Լեոնային Դարաբաղում մնում է լարված։ Հայկական ինֆրաստրուկտուրայի ուժերը մարտական գործողություններ են ձեռնարկում Մարտակերտի քաղաքի Կիչան գյուղը ազատագրելու համար։ ԼԿՀ ինֆրաստրուկտուրայի ուժերի բաժնում հայկական ուժերի նախաձեռնում Կիչան եւ Մոխրաբերդ գյուղերից բացառում են ադրբեջանական կազմավորումների կենտրոնի ուժի եւ մարտական սեփականի մեծ առավելությունը։ Երեկվա ընթացքում հայկական ջոկատներին հաջողվել է գրավել Մարտակերտի քաղաքի Կիչան գյուղին հարող մի բաժնի մարտավարական մեծ նշանակություն ունեցող բաժնումներ։ Հիշեցնենք, որ Կիչանով է անցնում Մարտակերտ Ասեփանակերտի կապող միակ ավտոճանապարհը։

Մեր բյուրոյից հաղորդում է նաեւ, թե Լաչինի միջանցքի հյուսիսային մասում գրավել են երեք գյուղ։ Կարճատեւ դադարից հետո նորից ակտիվացել է ադրբեջանական օդուժի երեկվա ընթացքում մի քանի հարձակումներ գործելով Ասեփանակերտի վրա։ Քաղաքի վրա նեղվել են գնդակահարումներ։

Կիչան եւ Մոխրաբերդ գյուղերի մասին «Նոյնքերի քաղաքում» գործակալությունը առանց ադրբեջանցի վկայակոչելու հայտնում է, թե երեկ առավոտյան մարտերը բարունակվում էին։ Հայկական կողմից գնդակահարվել են 4 եւ վիրավորվել 20 մարտիկներ։ Ադրբեջանական կողմից գնդակահարվել է 18 մարտիկ։ Այնուհետեւ մույն գործակալությունը տեղեկացնում է, թե երեկ հայկական կազմավորումներին հաջողվել է ազատագրել Կիչան գյուղը։

Այս մասին «Սեւար» գործակալությունը վկայակոչելով ԼԿՀ մամուլի եւ լրատվության ղեկավարության ղեկավար Մարտի Պետրոսյանից ստացված տեղեկությունները, հաղորդում է, թե երեկ երեկոյան հայկական ուժերին հաջողվել է ամբողջովին ազատագրել Մարտակերտի քաղաքի Կիչան եւ Մոխրաբերդ գյուղերը։ Նույն գործակալությունը տեղեկացնում է նաեւ, թե հայկական ինֆրաստրուկտուրայի ուժերին հաջողվել է Աղբնդի քաղաքում լեռնային ընդհատում հիմնականում կրակակետեր։ Այս գործողությունները ձեռնարկվել են այն բանից հետո, երբ ադրբեջանցիները

գյուղի մոտ։ Ադրբեջանական կազմավորումներին օժանդակել է նաեւ օդուժը։ ԼԿՀ ինֆրաստրուկտուրայի ուժերը հաջողվել է խփել մեկ ինֆրաստրուկտուրայի մասին։

Մինչդեռ Ադրբեջանի դաշնակցության նախարարությունը լուրջում է, թե ադրբեջանական կազմավորումները առաջվա դեպ վերահսկում են Մարտակերտի քաղաքի Կիչան եւ Մոխրաբերդ գյուղերը, որտեղ մարտերը բարունակվում են։ Ադրբեջանական ադրբեջանցիները հակված են այդ քաղաքում ընթացող կաստի մարտերը մեկնաբանել որդեկ «հայկական էստեղծություն կորուստի» փորձ խափանելու 56 հայ յուրաքանչյուրների խաղաղարար ուղերձը։

Նոյնքերի 20-ին Ռուսաստանի արտադրամիջոցների մամուլի կենտրոնում կայացած քիֆինգում դարաբաղյան խնդրի կարգավորման ռուսաստանյան միջնորդական առաջնության ղեկավար Վլադիմիր Կազիմիրովը հաղորդեց, որ ընթացիկ սարվա հոկտեմբերին հայկական եւ ադրբեջանական կողմերին է հանձնվել հիմնահարցի ֆաղափարները կարգավորման նախագիծը։ Նա չկրկնեց ընթացքը այդ նախագծի զարգացումը, ասելով, որ մերկա դասին կողմերն աշխատում են այդ նախագծի վրա։

Խոսելով Ռուսաստանի միջնորդության մասին, որը հասուկ հանձնարարություններն ղեկավարում են անվանեց անկողնակալ, նա նեց մարտավարական գործողությունների դադարեցման, իսկ հետո Լեոնային Դարաբաղի իրավական կարգավիճակի հաստատման անհրաժեշտությունը։

Նրա համար զգուշ ինֆորմացիան իրավունք կամ ղեկավարության սարածից ամբողջականության առաջնության մասին վիճարկություններ անհրաժեշտ է թվում։ «Երբ խոսելով գնում է արտադրային ամբողջականության մասին, չի ենթադրում ինչ-որ «լուսնային սարած», այլ մարտկանցով բնակեցված հող», ասաց ղեկավարը։ Հելսինկյան ակտիվ թղթը կենտրոն իրավահավասար են»։ Ինչ վերաբերում է Լեոնային Դարաբաղի կարգավորման Միջուկային համաձայնությանը, Վլադիմիր Կազիմիրովը ասաց, որ դարաբաղյան հիմնահարցի խաղաղ լուծումն անխուսափելի է, եւ որքան արագ դաշինքի ունենա, այնքան լավ հակամարտության մեջ ներառված թուր կողմերի, ինչպես նաեւ ամբողջ աշխարհի համար։

Վլադիմիր Կազիմիրով. «Դարաբաղյան հիմնահարցի խաղաղ լուծումն անխուսափելի է»

Նոյնքերի 20-ին Ռուսաստանի արտադրամիջոցների մամուլի կենտրոնում կայացած քիֆինգում դարաբաղյան խնդրի կարգավորման ռուսաստանյան միջնորդական առաջնության ղեկավար Վլադիմիր Կազիմիրովը հաղորդեց, որ ընթացիկ սարվա հոկտեմբերին հայկական եւ ադրբեջանական կողմերին է հանձնվել հիմնահարցի ֆաղափարները կարգավորման նախագիծը։ Նա չկրկնեց ընթացքը այդ նախագծի զարգացումը, ասելով, որ մերկա դասին կողմերն աշխատում են այդ նախագծի վրա։

Խոսելով Ռուսաստանի միջնորդության մասին, որը հասուկ հանձնարարություններն ղեկավարում են անվանեց անկողնակալ, նա նեց մարտավարական գործողությունների դադարեցման, իսկ հետո Լեոնային Դարաբաղի իրավական կարգավիճակի հաստատման անհրաժեշտությունը։

Նրա համար զգուշ ինֆորմացիան իրավունք կամ ղեկավարության սարածից ամբողջականության առաջնության մասին վիճարկություններ անհրաժեշտ է թվում։ «Երբ խոսելով գնում է արտադրային ամբողջականության մասին, չի ենթադրում ինչ-որ «լուսնային սարած», այլ մարտկանցով բնակեցված հող», ասաց ղեկավարը։ Հելսինկյան ակտիվ թղթը կենտրոն իրավահավասար են»։ Ինչ վերաբերում է Լեոնային Դարաբաղի կարգավորման Միջուկային համաձայնությանը, Վլադիմիր Կազիմիրովը ասաց, որ դարաբաղյան հիմնահարցի խաղաղ լուծումն անխուսափելի է, եւ որքան արագ դաշինքի ունենա, այնքան լավ հակամարտության մեջ ներառված թուր կողմերի, ինչպես նաեւ ամբողջ աշխարհի համար։

1000-ի ՓՈՒՍԱՐԵՆ 500 Տ. ՀԱՅԱՀԱՏԻԿ

Ինչպես մեր բյուրոյից հաղորդեց Հայաստանի կառավարության ղեկավար նախարարի խորհրդական Կարեն Խանգելոյանը, առ այսօր Թուրքիայից Հայաստան է ներմուծվել 5000 տոննա հացահատիկ։ Օրական միջին հաշվով գալիս է 500 տոննա, այնինչ նախնական դաշնակցության կազմավորման համաձայն այդ թիվը ղեկ է հասնել 1000-ի։ Օրերս Ռուսաստանից եւ արտասահմանից եկող երկու բեռնավեր

Սուբարաբը երեկ Փարիզում։ Միջերանը մյուս շաբաթ Թեյ-Ավիվում

Եզիմյոսի նախագահը երեկ կարճատեւ այց կատարեց Փարիզ եւ շաբաթ մեկ ժամ հանդիպում ունեցավ նախագահ Միջերանի հետ, առաջիկա շաբաթ օրը վերջինս Իսրայել կատարելի այցից առաջ։ Հանդիպումից հետո նախագահ Չոսեի Սուբարաբը հայաստան էր, թե Ռուսաստանը կրճատելու է միջուկային սուզանավերի եւ ուժեղացող զինուորական ֆունկցիաները։ Այս վերջին հայաստանը երեկ մեծ իրարանցումով դիմավորեց ամերիկյան դաշնակցության նախարարության կողմից, որ վերջին օրը ընդունեց միջուկային զինուորական ֆունկցիաները։ Այս վերջին հայաստանը երեկ մեծ իրարանցումով դիմավորեց ամերիկյան դաշնակցության նախարարության կողմից, որ վերջին օրը ընդունեց միջուկային զինուորական ֆունկցիաները։

Բեռնափոխ Բիուսո. Նոր ընթացքներ

Իր մուսն Իսլամաբադ ու Ռուսաստանի ղեկավարվելուց հետո Պակիստանի նախկին վարչապետ Ռեհման Բիուսոն երեկ փորձեց օդանավով քոչել օրեւ այլ ֆաղափար իր կուսակիցների՝ ժողովրդի կուսակցության անդամներին հետ տեղում ցույցեր կազմակերպելու նպատակով։ Նա դաշնակցության կողմից վերջ սաղու կառավարության կողմից, հայաստանը, թե այդ կողմի կաստ միայն այն դեպքում, երբ կառավարությունը կհայաստանի նոր ընթացքները։ Պակիստանյան թուր ֆաղափարներում օդանավակայանները երեկ գնդակահարվել էին նախնական ուժեղացված հսկողության սակ, թույլ չսաղու նախկին վարչապետուհու երբն այդ ֆաղափարները։

Նրդե թագուհու դրակում

Լոնդոնից դուրս գնվող Ռիմոստի դրակում երեկ կեսօրին մեծ հրդեհ ծագեց։ Էլիզաբեթ 2-րդ թագուհու այդ նստավայրում, որտեղ այդ ժամին քաղաքական արխայական ընթացիկը ոչ ոք չկար, հրդեհն սկսվեց Գեոորգյան (Տորջյան) դաշինքից եւ անմիջապես սարածվեց դրակի մյուս բաժինները, տեսանելի դաշնակցության միջուկը անգամ Լոնդոնի կենտրոնից։ Դրակի ծառայական անձնակազմը, մարդկային շրջա կազմած, փրկեց հարյուրավոր նկարներ, գրքեր ու քանկարներ իրեր, մինչ 30 հրեջ մեկնաներ մարում էին կրակը։

Թեյ-Ավիվ-Բեյրութ-Դամասկոս երկաթուղի

Իսրայելյան «Համբար» թերթում երեկ տպագրված մի տեղեկության համաձայն, նախագահ Միջերանը Իսրայել այցելելուց իր գործունակ կուսակցության մի ծագի, որն առաջարկում է երկաթուղի կառուցել Թեյ-Ավիվի, Բեյրութի եւ Դամասկոսի միջև։ Ըստ թերթի, ֆրանսիական 10 ընկերություններ առաջարկել են սանձնել այդ շինարարությունը։

Տարեկ

Առավոտյան ցիկլոն Բանգլադեշում

Երեկ գիշեր ահազանգի մեջ էր ամբողջ Բանգլադեշը. օդերևութաբանական տեղական եւ միջազգային կայանները նախատեսում էին, որ մեծ ուժգնության ցիկլոններ առաջիկա 8-10 ժամերի ընթացքում կարգավեն երկրի կենտրոնական եւ արեւմտյան քաղաքները։ Լուրս ստանալուն դեպ ահալոր իրարանցում

ստեղծվեց երկրում, շաբաթ ֆաղափար միջուկ մարդ լեց տուհեղ եւ փորձեց աղասան գնել կառավարական եւ հանրային ֆաղափարները։ Մանավանդ որ դեռ թարմ են անցյալ սարվա աղբիլի դաշնակցության ցիկլոնի «վերելք», որ խլել էր սասնայակ հազարավոր զոհեր մույն երկրում։

Բանավեճ

Իրեն վերնագիր Բաբիլի իր նոթերին Ալեն Բլեյանը փոխ է առել աղբյուրա-նական մի ասացվածք. «Երբ աս դժվար է, դիր փափախ առաջ եւ խորհիր»: Ես չգիտեմ, քե փափախ ինչով է նորաստու խորհելու որոցեսին (ներեցեմ, «գործընթացին») եւ անկեղծ ասած փափախ էլ չունեմ առջեւ դնելու համար: Իմ սեղանին 56 դասագրքեր գործընկերներին ստորագրած «ուղերձ» է եւ Ալեն Բլեյանի «ինքնառնորտա-ծր» («ինքնառնորտաժող» հիշեալ նորերի ժամային ճգրիս բնութա-գիր է, որ դասկանում է «Ազգ» թերթին):

Համաձայն եմ Ալեն Բլեյանի հետ մեկ դժվար, անասելի դժվար ժամանակ եմ աղոթում, եւ մեզանից անեմ մեկը ցավասանք խոն-րի առիթն ու դասակարգությունն ունի: Ալեն Բլեյանն արդեն խորհել է: Ես էլ եմ փորձում նույնն անել, արդեն ուրախ անգամ վերընթացելով մասնավորապես նրա «ինքնառնորտաժող»:

Ինձ ես սահմանում է Ղարաբաղի հողատն ու անկոտրու հայության ճակատագրի հեռավարը, ես ես երազում եմ, որ ուր առաջ վերջ տրի արյունահեղությունը եւ Ղարաբաղում, եւ հայ-աղբյուրական սահմանների վրա: Ես գիտեմ յուրա-բանյոր ուր զոհ խորագրում է մեր մեջ գոյացած վիճը եւ հեռացումը բանակցությունների հնարավորու-թյունը, իսկ դասերգով ամեն օր նոր գոհեր եմ եւ նոր ավերածու-թյուններ: Հայոց մեծ ցեղատաղանու-թյունից 77 տարի է անցել, իսկ մե՞նք չենք մոռացել ու երբեք չենք մոռանալու կասարվածը, եւ երբ էլ բանակցելու նստեմք բարեբերի հետ, 1915 թվականը ներկա է միայն լինի սեղանի շուրջ եւ ներկա է միայն լինի ոչ իբրեւ վկա, այլ իբրեւ «բանակ-ցող կողմ»: Իսկ այսօր գոհվող մարդիկ... Նրանք հիբոգոություն կամ յուսանկար չեն, այսօրվա մեր ողիներն են, հայրերն ու մայրերը, եւ ամեն նոր զոհ անվազն մի ֆայլով հեռացնում է բանակցու-թյան հեռանկարը: Կարծում եմ, որ աղբյուրանցիների համար:

Ուրեմն, միայն ուղիներ որոնել այդ արյունահեղությունը դադարեց-նելու համար: Այստեղ բոլորս հա-մաձայն ենք: Վստահ եմ նաեւ աղբյուրանցիները: Բայց ինչո՞ւ... Ալեն Բլեյանն իր ուղին է առա-ջարկում եւ վստահ է, որ գտել է միակը, հնարավորը: Դա Հայաս-տան-Աղբյուրանցի երկկողմ ջանակ-ցություններն են, «անմիջական, ուղղակի, առանց որեւէ միջնորդի»: Գաղափարս ինձ էլ հրադուրիչ է թվում, բայց...

Բոլորովին վերջերս եւ, որ հան-րադեպության նախագահն ասաց, քե հայ-աղբյուրական «հակա-մարտությունն այնքան է խորացել, որ այլևս այս փուլը, այսինքն երկկողմ բանակցությունների փուլն արդյունք չի կարող տալ»: Վստահ եմ, որ հանրադեպության նախա-գահի «ստատաղանդ փորձ ունի» եւ ասեղծի ավելի լավ իմանալով իրավիճակը, նա գիտի, քե ինչ դասն իրողություն է ինքը հավաս-տում: Ուրեմն, զոհն այսօր Ա. Բլեյ-յանի դեղատոմսը ճշմարիտ ուղին չէ:

Բայց ի՞նչ, այլևս բանակցու-թյան ոչ մի փորձ...

Չեմ կարծում աղբյուրական կողմի հետ բանակցություններ, Եփումներ բոլոր մակարդակներով, նաեւ դասերգով ամենաթեմ իրա-վիճակում անհրաժեշտ են: Անհրա-ժեշտ են, որովհետեւ երկկողմ, քե ե-ռակողմ (միջնորդի առկայությամբ) աղաքա բոլոր հնարավոր բանակ-ցություններում, մեկ է, Աղբյուրա-նցի դասակարգում է վճարական խոս-մարից մեկը (Հայաստանի հետ), եւ ուրեմն մե՞նք սրամարտորեն միայն Եփումներով լինենք, որ փոխվի հոգեբանական մթնոլորտը եւ մեզա-նում, եւ մեր հարեւաններին մոտ: Նման Եփումներն էլ այն ժամա-նակ կարդարացվեն, երբ նորաստե-ն հենց այդ հոգեբանական մթնոլոր-

տի բարեփոխմանը, որը միայն նա-խորդի բանակցություններին: Հայ դասագրքերների հիշեալ «ուղեր-ձը», կարծում եմ, նման խնդիր է, որ միայն հեռադուր եւ դրա հա-մար երեւի խելամուհի չէր այն հաղթանակ, բանաժող դեռ չյուրա-ցած, Բաբիլ ուղարկել: Հարկավոր էր քառ առ քառ սալ-առնել, կոկել, սեղ չորոցել կամայական մեկնա-բանությունների համար (ցավով, դարձվեց նաեւ, որ որոշ դասագ-րավորներն նույնիսկ չըզորեն չեն կարողացել, քե ինչ են ստուգում, եւ նրանցից ճանաչվեց արդեն հրա-ժարվել են իրենց ստուգություննե-րից): Ըստ ավելի Եստղեց Ալեն Բլեյանը, անմիջապես Բաբիլ մեկ-նելով... Նա ասում է. «Ես Բաբիլ եմ մեկնել իբրեւ մասնավոր անձ, իբրեւ հայր, մասնավորապես, մի՞թե ի-րավումն չունեմ...»:

Չվիճարկելով այդ իրավունքը, այնուամենայնիվ միանգամից ու-զում եմ միամտորեն զարմանալ-բայց չէ՞ որ դու մեկնել ես «Ուղեր-ձից» հետո, եւ Բաբիլում էլ գիտեի, որ դու ես դրա գլխավոր հեղինա-կը եւ, ուրեմն, ինչո՞ւն է կարող էր այնտեղ ընկալվել իբրեւ մասնավոր անձ (եթե այդպես լիներ, ո՞վ էր «փառահեղ», ամենաբարձր ղեկա-նական մակարդակներով ընդունելու մասնավոր մի անձի): Աղբյուրանց, որ դու ներկայացնում ես իբրեւ ղե-կավարության կառավարիչ, ին-չո՞ւն է միայն նման ընդունելությունն ցուցաբերել «մասնավոր անձին»: Ամենաբարձր Բեզ միայն ընդունել ողորդի մի սեփական-դասագրավոր, իսկ Բեզ չի ընդունել միայն երկրի նախագահը:

Սա իմիջախոց, եւ մի դաս ըն-դունենք, որ Ալեն Բլեյանը Բաբիլ է մեկնել իրոք իբրեւ մասնավոր անձ, իր մեջ ունենալով ժողովրդի բախտի դասաստանականությունը, նաեւ անձնական ծրագիր՝ արյու-նահեղ ճգնաժամից դուրս գալու: Այս դեպքում ես գերխնդիր նույ-նը միայն մե՞նք, անձնական Եփում-ների միջոցով փորձ անել Աղբյու-րանցի հասցնելու Հայաստանի ճե-մարտությունը, քեկուզ ինչ-որ չա-փով միզ անել բարեփոխելու հոգե-բանական մթնոլորտը: Մե՞նք ուրախ ողբեր է լինելիք, եթե նա Բաբիլից քեբեր իր Եփումների տղավորությու-նը, որովհետեւ գաղտնի չէ՞ մե՞նք Ես Բեզ Բաբիլ գիտեմ Աղբյուրանցում խնդրվող Ես երկուսիցների ու սրա-մայությունների մասին:

Այնուհետեւ: Ուրեմն էլ «մասնա-վոր» առաջնությունը, մասնավոր, դասագրավոր լինելու իր հանգա-մանը միայն քեկուզ իբրեւ նրա, լինել իր ժողովրդի ցավի եւ իրավունե-րի դեղատոմսը, եւ իր ոչ հեճ գույն-ներում կարողանալ տախտանել մարդկային, նաեւ ազգային արժա-նատեսությունը բանի զգացումը:

Յավով, այդպես չի եղել եւ դրա աղաքույցը իր իսկ «Ինքնառնոր-տաժող»:

Ամենազիսավորը, նա Բաբիլ է մեկնել ղարաբաղի, ոչ, արդեն ղարաբաղի հոգեբանությանը, ի-րեն հարողներին ողորմաժողովանը հանձնելու կեցվածքով: Իսկ դաս-վորի հետ ո՞վ է բանակցում:

Ղարաբաղից դասեր են տալիս, դասավորելով քեկուզ իբրեւ:

Եւ Բաբիլում նրան դասեր են տալիս:

Եւ քեկուզ իբրեւ:

Նաեւ «փառահեղ ընդունելու-թյուն» են ցույց տալիս, հիացել նրա «անկաւաւա ուղղամտությամբ», «խիզախությամբ»: Կասելով «ինք-նառնորտաժող», կրթական դաս-կանայի հաստատության մեր սեփա-նը աւակերտի համեստությամբ ա-կանջ է դրել այդ դասերին ու քե-կուզություններին, իբրեւ վստահիլի մագնիսաժող մայրագրել ու ինձա-հանցնում է մեզ: «Ես այսպես ես, ես այսպես ես»:

Կարողավ է նորից կարողավ «ինքնառնորտաժող», ես նաեւ դա-ռը Եստղեցի միայն ունեցաւ. «անկաւաւա ուղղամտությամբ» Բլե-յանը մեջբերում է իր խոսակցիների մեկը եւ դա ամեն դեղատոմս օգտ-կար է. մե՞նք միայն իմանանք, քե

նրանք իրոք ինչ են մասնում: Բայց ի՞նչ է ասել ինքը Բլեյանը, մասնա-վոր, ի դասաստան մյուս կողմի անվերադարձ ողորմություն, քե հայ-աղբյուրական հակամարտության միակ մեղավորը Հայաստանն է, Ղարաբաղը: Գո՞նե փորձե՞լ է նրանցից էլ «անկաւաւա ուղղամտու-թյուն» ակնկալել, քեկուզ զգուշ-րեն, բարեկիրք առաւել, որ քեբերս իրեն էլ ինչ-որ մեղքեր ունեն, որ, այնուամենայնիվ, չյուրաձայն այս արյունահեղությունը սկսվել է Սուճաքյից, որտեղ միայն հայեր են գոհվել... Այս դասաստանները չկան «ինքնառնորտաժող» մեջ: Ու-րեմն, ի՞նչ, կամուրջը միայն մի (Պայկական) կողմից է կանգնել եւ ուրեմն միայն մե՞նք է, որ միայն միակողմանիորեն վերակազմեցին... «Գրկիցություն, համագործակցու-թյան որհան կամուրջներ այրե-ցին... Հայերս եմ սկսել ու խո-րացրել», արդեն Ա. Բլեյանի բա-ռերն են: Եւ այս «խոստովանությու-նից» հետո մի՞թե միայն կարմանալ, որ Երիթրա Մամուրը կասեր. «Հայերս են նախաձեռնողն այս խոստովանողի» (նույնիսկ ավելի մեղծ է ասում, Բաբ Ալեն Բլեյա-նը):

Հայ մասնավորականը դասաստան բառեր չի գտնում անգամ կրթու-թյան նախարար Ֆրոնտին Ջալիլ-լի համար, որն իր իսկ բնութագր-

ՎԱՐԴԵՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՊԱՐՏՎՈՂԻ ՅԵՏ Ո՞Վ Է ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՆԱՏՈՒՄ...

մամբ «փաստարկներ ընդունող» է: Իսկ նախարարն ահա քե ինչ է ա-սում. «Հայ մասնավորականները դա-րեբար իրենց ժողովրդին Բաբում են ահավոր խաղի մեջ, հետո իրենք ստույգումս Բաբում են մի կողմ: Իսկ իրենց հանցագործ գրքերը մնում ու ծառայում են որդես դա-սագիրք սերունդներին»: Ի՞նչ է, սրա հետ էլ էլ համաձայն Բլեյանը, ի՞նչ է, նա «փաստարկներ» չունե, որ ոչ քե 1988-ից սկսած, այլ ան-ցած բոլոր յոթանասուն տարիներից Աղբյուրանցում է, որ նենգափոխվել, աղավաղվել ու վերածվել է հա-յոց դասնությունը, մակույրը, Բա-բը, իսկ մե՞նք համարում «ժողու-վորների եղբայրության» համախո-նույնիսկ կեսքերան չենք դասա-խանել նրանց... Կրթության նախա-րարը, որ բնականաբար մասնա-կան է նաեւ գիտության դուրս, ոչ ավել, ոչ տակաւա հարցնում է «Ե՞րբ եւ հրաշարակալ այրելու Չորի Բալայանի ու նրա նմանների գրքերը»: Իսկ հայ մասնավորա-նը... քեկուզ իր դասը կասակի տալով, հայ մասնավորականը չէ՞ր կարող իր կողմից գոհն ավելացնել, քե իսկ Աղբյուրանցում ե՞րբ են այրելու, ա-սենք, Չիա Բունիաթովի հայաստա-ց գրքերը: (Էլ չեմ ասում, որ գրքեր այ-րելու գաղափարը, մասնավոր, կր-թության նախարարի մատուցակե-րի մեջ, մեղս ասած, ինկվիզիցիա-յի կոչ է, եթե չգործածենք ավելի ճգրիս բարձր ֆալցոն):

Ղարաբաղյան Եստղեցի ավելի վրա վեր բարձրացած, հե՞նցն ա-նուն-ազգանուն ճեմք քեբերս հայ մասնավորականն անստղ իրացնում է աղոթում Բաբիլում լսած «հասու դասաստանով». «Լեռնային Ղա-րաբաղը մեր, Չանգեզուրը ձեր օրի-

նական հողն է» (զուցն նույնիսկ ողբեր եւ Եստղեցի պարտի-նը հայ-նել, որ Չանգեզուրը «մեծառոգա-բար» բողոքում են մեզ...):

Բանակցությունների գնում են ծնկալո՞ւք...

Մեկայո՞ւք գնում են մեղքեր ֆա-վելու:

Մե՞նք ես մեղքեր ունե՞մք:

Երեւի, բայց դրանց մասին խո-սելու ժամանակն էլ միայն գա-կարելի է նաեւ այսօր: Բայց չնո-ռանալով արմատական ճեմարտու-թյունը: Այն, որ դարաբաղին սե-փական հողի վրա իր աղբյուր ի-րավունքն է դաստիարակում, եւ Հա-յաստանը դաստիարակում է իր սահ-մանները: Այդ դայաբաղի մեջ է, որ մե՞նք էլ երեւի քույր եմ սկսել ինչ-ինչ ծայրահեղություններ: Անհնար էր քույր չսալ, եւ մե՞նք ու՞մ միայն ու-նենանք նաեւ մեր մեղքերի մասին խոսելու. այո, բայց դա միայն ա-նենք գոհն նրանց հետ միաժամա-նակ, երբ նրանք կխոսեն իրենց մեղքերի մասին: Դասելով Բլեյանի մեջբերումներից, աղբյուրական կողմը բառացիորեն ոչ մի մեղք չի գտնում եւ, անգամ մեկ համար, նրանցից ոչ մեկը դարձ ավստ-սանք իսկ չի հայտնել գոհն... Սու-մաքայիցի համար:

Ուրեմն, էլ ի՞նչ բանակցություն-ներ, մեղք մե՞նք եմ գործել, մե՞նք եմ սկսել, խորացրել այս արյունա-

Երեւի այդպես էլ եղել է, եւ ես այս դեղատոմս աղբյուրանցիներին բնավ չեմ մեղադրում:

Եւ աղա՞ անհանձն հիացումը: Հիմարություն կլինի միայն Աղ-բյուրանցում, քեկուզ անարար, կան նաեւ լավ բաներ, իրական ձեռքե-րումներ, նոր-նոր դասական աղա-րեզ մսած խելացի մարդիկ եւ սե-փական նավը ունեցող, նաեւ Ե-ջափակման մեջ չգտնվող երկրում բեճահիւր կարող է եւ յոթ ոտքի արժենալ: Ինձ դարաբաղես գա-րմացնում է իմ գործընկերոջ ամեն ինչ թափանցող, միանգամից ըն-կալող, դարաբաղես սեճահիւր հա-յացի ընդամենը հիճ օրում ինչ-ո՞րե՞ս է նա կարողացել համոզվել, որ, ի տարբերություն Հայաստանի, Աղբյուրանցի դասականներին կա-յունության սխալ է դարձել, երբ Աղբյուրանցում էլ բազում կուսակ-ցություններ իրար կոկորդ են կրծում (նրանք, այո, իրար հետ համաձայն են, բայց երեւի միայն Ղարաբաղի, Հայաստանի հարցում), երբ Աղբյու-րանցում էլ ճեմարակն ճեմարակն գալարումների մեջ է:

Եւ ինչ սխանչելի մարդիկ են հանդիպել մեր հայրենակցին՝ այդ «խաղաղ, մաքուր, հմայիչ ու բարե-կեցիկ» Բաբիլ Բաբիլում: Բոլորն «աստի» են, բարեկիրք, դասական բարձր մասնագիտությամբ օժտված, բարյացակամ: Պեսական գործիչնե-րը, բախվեցի երեսաստղ դեժակը մի կողմ: «Գյանգալում ինձ դիմա-վորում են գեներալ Ռազակի զինվորները: Հիանալի ճղանք ենք»: Էփսագն էլ, երեւի, իր սահմա-նը միայն ունենա, նաեւ այդ «հիա-նալի ճղանքը» չէ՞ն հողին հավա-սարեցիկ Աստիանակերը, սղանել, բալանել, նաեւ նրան չէ՞ն ամեն օր գնդակոծում Հայաստանի սահ-մաններն ֆաղափներն ու գյուղե-րը... Այդ «հիացումով» ինչո՞ւն է միայն նախկին հայ ազատամարտիչնե-րի, մանավանդ, որդեկորույս մեր մայրերի աչքերին...

Եւ, այնուամենայնիվ, հարկավոր են եւ բանակցություններ, եւ ամե-նօրյա Եփումներ: Այսօր քույր է բանակցությունները մի նախադա-յան միայն ունենան, մե՞նք միայն ա-սենք Աղբյուրանցին, առայժմ մե՞նք չենք խոսում մեր, դուք մեր մեղքերի մասին: Պիտի ասենք դասերագը եթե Եստղեցի անգամ սասնա-մայակներ, ոչ մի կողմին հարցանակ չի քեբելու, ուրեմն խելամուտյուն ունենանք վերջ տալու անթմաս ա-րյունահեղությունը, հետո, երբ կկա-րողանանք փոխել նաեւ հոգեբա-նական մթնոլորտը, բանակցությու-նների սեղանի շուրջ կհանարկենք ո՞վ ինչքա՞ն էր մեղավոր: (Այս տա-րվա հունվարի 6-ին, երբ մե՞նք մի խումբ հայ մասնավորականներ Ղա-զախում հանդիպեցինք աղբյուրա-նական մասնավորականության նե-րկայացուցիչներին, հենց սկզբից դասանալով լեզուներով արմատական հարցեր չեմք ֆեճարկելու, այլ միայն կարո՞ղ եմ, ինչո՞ւն է կա-րող եմ ես Եստղեցի դասերագի անի-վը, սրա մասին խոսենք: Կարծում եմ, որ այսօր ուզում հանդիպման սկզբունքը դա միայն լինի՝ նախ վերջ տալ դասերագին):

Եւ ամենացավալին, Ալեն Բլե-յանի «առաջնությունը», որի հա-յաստանյան արժագանցները, բնա-կանաբար, արդեն հասել են Աղ-բյուրանց, փաստորեն փակել իրական երկխոսություն սկսելու, արյունա-վեճ բանակցությունների եւս մի հնարավորություն: Աղբյուրանցիները, որ «լուրջ էլի անել» եւ «ու-ղերձը», եւ մեր դասագրքերի «անկաւաւա ուղղամտությունը», այ-սօր իրավունք կունենան անվազն կասկածելու մեր անկեղծությանը, բանակցությունների սեղանի նսե-նու մեր դասերանականությանը: Եւ արյունահեղությունը վերջ տալու մեր բարի կամքը հարցականի տակ կդնեն: Յավով, սա եղավ «առաջ-նության» խոսակց արդյունքը:

Բայց մի՞թե այս էր ակնկալում Ալեն Բլեյանը:

Ուրեմ փափախ լինեք, դե՞նք սե-ղանիս ու... խորհե՛ք ու կարողանա-լի դասաստանել այդ հարցին: ■

Տեսություն

1. Մենեջմենս. ազգայինը եւ համազգայինը

Վերջին երկու-երեք տարում մեզանում բուռն կերպով սարածվեցին մենեջմենսի դոկտրինաները, ֆակուլտետները, դասընթացները: «Մենեջմենս» անգլերեն բառը ամենահամարձակներից մեկն է: Այն տղամարդկանց է տեղափոխվում, քե այժմ գրեթե բոլոր կամ մենեջմենս են ուսանում, կամ մենեջմենսի ֆազ գիտակներ են ուսուցանում են:

Մենեջմենսի նկատմամբ արդեն զավեցածական ձեռք բերող հետաքրքրությունը դասնափոխված է ոչ միայն կառավարման արեւմտյան տեսություններին եւ փորձին հաղորդակից լինելու, լավագույն փորձն ընդօրինակելու եւ արմատափոխելու օրյնկեցիվ անհրաժեշտությանը, այլ նաեւ յուրաքանչեւ «հայկական գործոնով» անհարկի խանգարվածությանը ընդհուպ մինչեւ հոռի արեւմտյան վերածում, նոր գաղափարներով ուսուցողական հասկացվելու, դրանց նախապայմանական գերազանցման սակայն չհարցադրված բնավորությամբ: Ասեմք արդեն այժմ դարձ է, որ այդպիսի մենեջմենտները, չնայած գործունեության լայն առարկայի կունենան, բայց միաժամանակ հենց այս առեւտրի ֆունկցիաների հետաճումով կկազմեն գործազուրկների զգալի մասը:

Ինչեւիցե: Կենտրոնանալ առավել կարեւոր հարցի վրա, այն է՝ մենեջմենսի մուտք մեր իրականություն ոչ քե որդես կառավարման ինստիտուտ, այլ որդես սոցիոմաթմաթիկ տեսություն: Կոնկրետ ինչեւ: Են բնկվում մենեջմենսի հիմնադրույթները մեր ազգային հոգեբանության առանձնահատկությունների սոցիոլոգի, որհանով են այդ հիմնադրույթները, որդես մեկուսաբանելու ամբողջական, համադաստիսանում հայոց ազգային նկարագրին, վարուբարքի սանդարտներին, աշխատանքի նկատմամբ տարածված վերաբերմունքին, միջոյանային հաղորդակցման ազանդական եղանակներին եւ այլն: Չկա արդյոք առաջադրանքներ վստիգ:

Գրեցի վերջին բառերը, եւ իսկույն այդիս առաջ եկան մեր ծայրեղ «դեմոկրատները», «մարդու իրավունները» զասագովները, ամենեւեակի ծայրահեղականություն անվարան մեծողները: Պատկերացրի նրանց քրված դեմքեր իմ հետաճող ազգայնականի անհիմն կասկածներին, անեղի մսավախության կաղակցությամբ...

Բայց արդյո՞ք անհիմն, արդյո՞ք անեղի: Չէ՛ որ ինչ հեղինակներ չեն միանգամայն տեղին սպանող բարձրացնում մայրենիին աղանազող վստիգի մասին՝ երբ նախկինում ուսուցիչի սիրադասության, աղա աշուտ արդեն անգլերենի ահագնացող ներքախանցման հետաճումով: Ընչ հեղինակներ չեն մասնանուում ամերիկյան կինոնկարների, աղաանների, բարբերի աղազգայնացնող, անվերահսկելի, չկառավարվող ներխուժումը մեր իրականություն:

«Դեմոկրատները» որդես կանոն զավեցի են ներարկում «զավառական հայրենասերներին» սագնաղալից դասողությունները դրանք ենն-զավախելով իրեն ազգային մեկուսացման դարսիական վնասակար կոչեր եւ իրենց հերթին դրվաում են լայնախոսությունը, բարոզում «համամարդկային արեւներ», կոչ անում կիրառել «համաշխարհային փորձը» եւ այլն:

Բայց կարելի է վստահարար ասել, որ մենեջմենսի արմատափոխումը, մանավանդ ներկա հայտնուածներով, բացարձակապես չի բովանդակում աղազգայնացման ոչ մի սոլաոնալիք, եւ այդ կարգի մսավախությունները բոլորովին անհիմն են: Մի՞քե մենեջմենսի զաղափարները զուս համամարդկային

Թեոփե մենեջմենսը նոր է մեր իրականություն մտնում, սակայն հեղինակը փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Վալերի Միրզոյանը սակայն 15 տարի առաջ է սկսել զբաղվել արեւմտյան մենեջմենսի եւ աշխատանքի սոցիոլոգիայի հարցերով, թեկնածուական թեզ է դաճադանել նվիրված թեյլորիզմի եւ հեթեթղորյան տեսությունների վերլուծությանը, երկար տարիներ դասավանդել բուհում:

են: Հնարավոր է առիասարակ, կառավարման վերազգային փիլիսոփայություն:

Հենց այս հարցերն է անհրաժեշտ ֆննարկել՝ ելնելով բնականաբար բուն մենեջմենսի ծագման, զարգացման եւ միջազգային տարածման իրական դաստիարակից: Այդ կերպ ասած, խնդր առարկայի սեսանկյունից առավել ուսանելին մեզ համար ոչ այնքան ինքնին մենեջմենսի ընկալումն է, որհան ինքնասիղ ազգերի կողմից նույն մենեջմենսին առնչվելու, սեփական մեկուսաբանելու հիմնի վրա յուրացնելու դաստիարակ ֆննական վերլուծությունը: Ընդամին, բացառիկ արեւմտի հասկացողես ազգային ինքնուրույնությունը դաճադանելու ճաղոնական փորձը, ամերիկյան զաղափարների յուրօրինակ ճաղոնացումը, այսինքն դրանց կիրառումը ոչ քե ուժացման ուղղությամբ, այլ, ընդհակառակը, հոգուս ազգային ինքնասիղությունը ամրադեղման եւ խորացման:

Աշխատանքի կազմակերպման եւ կառավարման աղաբերզում էրնուժակուրային առանձնահատկություններին դրսևորման հարցը ճեսականուն միք էլ ռուսավել է տարբեր հեղինակների կողմից: Այսղես, 50-ական թվականներին ամերիկացի խոսող սոցիոլոգ եւ հոգեբան Էդվարդ Գրուսն իր «Աշխատանքի եւ հասարակություն» մեծածավալ գրքի նախարանում հասուկ ռեսուում է այն հանգամանքը, որ աշխատանքի աղաբերզը ողես է ուսումնասիել անդասում համեմատության մեջ, մասնավորապես «մեր ավելի լավ կիսականան ամերիկացի ազարակաղաններին աշխատանքը, երբ ուսումնասիելն նաեւ խղանդացի ազարակաղաններին աշխատանքը»:

Այսուհանդերձ, մերողաբանական առումով կարեւոր է նկատել, որ սոցիոլոգիայում, մենեջմենսի տեսության մեջ, առիասարակ հումանիտար մսածողության քրչանակներում ազգային հոգեբանության հաճվածան խնդիրը միք էլ առաջին ողան է մղվում, երբ հերթական անգամ ծախողման են դասաղաբելում սեխոնկրատական զաղափարները: Եւ ընդհակառակը, սեխոնկրատական հորձանքի ուժեղացման ժամանակ ազգային առանձնահատկությունները քերագնահատվում են, անեխվում: Պատահական չէ, որ 70-ական թվականների սկզբից, երբ փլուզվեցին «կիթոնեսիկական հեղափոխության», «սեխոնոսոնոցային հասարակության» եւ այսօրինակ դասաղանների վրա խարսխված դասողությունները, կրկին ուժեղացել է հետաքրքրությունը ազգային համեմատական հետազոտությունների նկատմամբ (հանում արդարություն ողես է ավելացնել, որ հենց արդի սեխոնկրատական միջոցները մեծաղես ընդդայնեցին ծավալում համեմատական հետազոտություններ կասարելու հնարավորությունը): Պերմախուս է, որ հասկացողես այս քրչանում սկսվեց դասական մենեջմենսի թեյլորիզմի սեխոնկրատական էությունը առավել հիմնավոր ֆննադաստիարակը, վերազգային լինելու հավակնությունների մերժումը: Ընդամին մերժվում

ՎԱԼԵՐԻ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

նակությունը ողջ մենեջմենսի արդյունավետության համար: Մանավանդ հենց ամերիկա-ճաղոնական համեմատական ուսումնասիություններն այնքան ցայտուն են վերհանում մեկուսաբանելու, հոգեբանական, բարոյական, ազգային առանձնահատկությունները մենեջմենսի գործաղություն մեջ, որ դրանք դարգաղես հնարավոր չէ չնկատել: Անփոփ ձեռով դրանք աս լավ են արհեստագծված ամերիկացի քիզմեսմենսներից մեկի հետեյալ առայրի մեջ, չնայած սաս ամերիկացուց յուրաբանցիկորբարձ է ամեն մի ճաղոնացուց ողես աշխատող, սակայն սասն ճաղոնացին մի գլուխ բարձր են սասն ամե-

հասկացում դրան: Ինչո՞ւ: Հիմնական դասումն այն է, որ դասական մենեջմենսը ձեւավորվել է ԱՄՆ-ում, եւ աս զաղափարներ, լինելով փաստորեն կոնկրետ ժամանակի եւ կոնկրետ դասնանների (այդ թվում ամերիկացիների հոգեբանության) արհացողում, սասգան համամարդկային, վերազգային զաղափարների յուրօրինակ կարգավիճակ: Պատաս կարեւոր չէ մյուս դասումն, այն է՝ հենց իրենց ամերիկացի աս ու աս հեղինակների կողմից ամեն «ամերիկյանի» նույնացումը ցանկալի, կասարալի, բոլոր ազգերի համար ընդօրինակելի հեթ:

«Ամերիկանիզմը» իրեն աշխարհայագ եւ ֆաղափարություն առանձին ֆննարկման նյուր է իր խոր արմատներին եւ հետադարձադասակներին ամբողջության մեջ: Այսեղ միայն նկատեսն, որ մենեջմենսի եւ ամերիկանիզմի կաղը երկակի է: Նախ, մենեջմենսում արձարձվող աս դրույթներ ողղակի կամ անողղակիորեն ծաղայում են ամերիկանիզմի տեսական հիմնավորմանը: Երկրորդ, մենեջմենսի տարածումը եւ արմատափոխումը աս երկրներում ամերիկանիզմի ներքաղանցման հզոր միջոցն են:

Ամերիկյան տեսաբանները, գործարար մարդիկ, ֆաղափարեցները գրեթե անխսիր եղում են, լոնլայն կամ բացեխիթաց, այն աշխարհայագային հիմնադրույթից, որն անտող ձեւակերպել է Հենրի Ֆորդը: «Հիմնավորել ամերիկանիզմը չի նուսակում հիմնավորել նեղ նաղիոնալիզմը, գրում է Ֆորդը «Այսօր եւ վաղը» գրում: Ամերիկանիզմի սկզբունները կազմում են այն նղաակը, որին ձգում է ամբողջ ֆաղափարությունը»: Չնսնսանցելով ԱՄՆ-ի վիթխարի լուսման մարդկության աղաբերզացի մեջ, չմերժելով ամերիկյան աս նվաճումներին իսկաղես համամարդկային նուսակությունը մեք, այնուամենայնիվ, ողիսի սուույգ զնահասական սանք բերված մսխին: Ամերիկյանի նույնացումը համամարդկայինի հեթ այլ բան չէ, ֆան սխալ մսածողի էրնոցեթեթիզմի մուլոր արդյունք:

Էրնոցեթեթիզմը (ինչղես մենեջմենսի տեսաբանների աշխատություններում, այնղեսիվ մարդկային մսխի աս այլ բնագավառներում) դրսևորվում է նաեւ օտար մեկուսաբան խողղությանը բախվելիս, երբ սեփականից զանագանվող ազգային առանձնահատկությունները մեկնե մերժվում են կամ առնվազն, ստորաղասվում սեփականին: Եւ դարձյալ այս երևույթն ամենից հանալ նկատվում է ամերիկացի տեսաբանների քրչանում: Ահաուսիկ արդեն հիւստակված Գ. Հոթսթիղից մի ուսագրավ դիսողություն: «Ամերիկացի մենեջմենտը սղորուբար դժվարանում են անկեղծորեն համազոծակցել արհաղանում դեմոկրատիայի միջոցաղումներին այնղիսի երկրներում, ինչղիսիք են Ըվեղիան, Գերմանիան եւ նույնիսկ Հոլանդիան: Միացղալ Նահանգների ֆաղափարները հակված են իրենց երկրը դիսեղու որդես դեմոկրատիայի սղողար եւ դժվարանում են հանդրաթեղ այն հանգամանքը, որ այլ երկրներում կարող են զարգանալ նեղնկրատիայի այնղիսի ձեեր, որոնք չեն համաղաստիսանում իրենց դասկերսուումներին եւ որոնք, ի լուսմն, ողղակի ոսնձողություն են մենեջմենսի արհոնությունների նկատմամբ»: Այսղիսով, ասվածից կարծում են դարգ է, որ մենեջմենսի ներկայիս մուտքը Հայասան անխուսափելիորեն դնում է ազգային ինքնուրույնության ողաողաղություն հարցը: Խոսող ոչ քե մեկուսացման կամ մենեջմենսի մերժման մասին է այլ դրա խեղամիտ կիրառման անղայման սեփական ազգային առանձնահատկությունների հիման վրա: Իսկ այդ խնդրի բարեհաղող լուծման աղումով օգսակար է ծանոթանալ նույն փուլն անցած ազգերի դաստիարակը, հասկացողես ճաղոնիայի փորձին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀՈԳԵՓԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՄԵՆԵՋՄԵՆՏԸ

է քե «գիտական» մենեջմենսի վերագական, ծայրահեղացված ուսուցողականը եւ քե նուսակ բնորոն մոսիվաղիոն (դրդաղասաղային) մեխանիզմը՝ «սնեսական մարդու» հայեցակեթը:

Ահավասիկ մենեջմենսի ժամանակակից ամենահայտնի տեսաբաններից մեկի հուրանաղի Գերս Հոթսթիղի կարծիքը: Հենվելով ավելի ֆան 40 երկրներում իր անցկացրած համեմատական սոցիոլոգիական հետազոտությունների վրա, նա երգակացում է. «Գազմակերպությունների կաղուցվածքը եւ գործաղությունը դայմանավորված չեն մեն-միայն ուսուցողության գործոնով: Կոնկրետ արհաղությունը, էլեկտրաներգիայի սսացումը, կիվանդությունների բուժումը Գերսնիայում կամ Ֆրանսիայում ձեռող են սալիս բազում տարբերություններ: Տեխնիկան, անսարակույս էական նուսակություն ողի կազմակերպությունների ձեւավորման համար, սակայն լոն սեխոնկրատ անբավարար է բացասելու, քե դրանք ինչղես են աշխատում»:

Մենեջմենսի աղաբերզում ազգային հոգեբանության հաճվածան կարեւորություն այս տեսական գիտակցման ավելացնեն այն դիսարկումները, որ արվում են գործնական մակարդակում: Բացի ամերիկյան հեղինակներից մենեջմենսի գրեթե ցանկացած տեսաբան եւ գործում մենեջմենտը նույնիսկ ակամայից իր արհաղանի մեջ արձանագրում է էրնոնուակուրային առանձնահատկություններով դայմանավորված բազում տարբերություններ՝ սկսած աշխատանքի նկատմամբ վերաբերմունքի դրսևորման ձեերից վերցացրած միջանոցային փոխհարմերություններում ընդունված նորմերով: Ասեմք, ամերիկացիներն էլ են արձանագրում տարբերություններ, հասկացողես ամերիկա-ճաղոնական համեմատական հետազոտությունների ընթացում, սակայն, ի տարբերություն իրենց ճաղոնացի գործընկերների, կամ դրանք չեն դարձնում հասուկ խորհրդածության առարկա, կամ բերագնահատում են դրանք նուս-

րիկացուց: Ամերիկյան ամենահանաղված մենեջմենտներից մեկը՝ Լի Յակոկկան, որն ի դեղ բնավ համակրանք չի տածում ճաղոնացիների նկատմամբ, այնուամենայնիվ ընդունում է վերջնեթիս ասնեկան առավելությունը: Գաղոնացի բանվորներն սսանում են ամերիկացի բանվորների աշխատավարձի 60 տոկոսի չափ, սակայն նրանց արհաղողականությունն ավելի բարձր է: Յակոկկան սա բացատրում է ճաղոնացիներին բնորոն դասասխանավորյան զգացումով, երբ, օրինակ է բերում նա, ճաղոնացին տեսնում է, որ արհաղանասի հասակը կեղոսված է, կվերցնի ավել եւ կմաբի՝ չմսածելով, որ դա իր դարսակունությունների մեջ չի մսնում: Երբ ճաղոնացի բանվորի դիտոուումն արհասխաղում է «ինչո՞ւ՞ կարող եմ օգնել» հարցի տեսուով, աղա ամերիկացի բանվորի դիտոուումն ամենից հանալս բնուակում է «դա իմ գործը չէ» դասուակում:

Այսղիսի հակաղասելեր է հայտնաբերվում նույնիսկ ներկազմակերպական հարաբերություններում, աշխատանքի ձեւավորման մեջ: Երբ ամերիկյան ֆիրմաներին բնորոն է ծաղայողական կոնս հիերարխիան, աղա ճաղոնական ֆիրմաներում չկան արհոնություններ դեմավարների համար, արհասղաղուսը նույնն է, բոլորն օգսվում են ընդհանուր ճաղաղաններից, մեքնաների կանցաղից, զուգարաններից, ամեն մակարդակի դեկավարի մոս կարելի է մսնել ցանկացած ողալի, միեւնույն բաժնի աշխատողներ եւ նրանց դեկավարները նսում են նույն սեղնակում, անղայման դեմղիսում եւ այլն:

Այսղիսով, քե տեսական եւ քե գործնական աղումով կարծես անթխեղի է մենեջմենսի եւ ազգային հոգեբանության կաղի աղկաղաղես: Եւ խնդիրն այն ճիք հաճվել առնելն է: Սակայն, ինչղես ասվեց, ամերիկացի հեղինակները (իսկ մեզանում մենեջմենս ուսուցանվում է գերագնացաղես բս այդ հեղինակների աշխատությունների) մեծ ուսաղություն չեն

Պատկեր

«ԼԵՎՈՆ ԹՐԱՎԵԼ»-Ի ՄԱՆԿԱԳՄԱՆ ԼՈՒԻԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱԶԱՆՑՎԱԾ ԵՆ

«Լեւոն Թրավել-Երեան» համաժողովուրդային ընկերության սեփական համաժողովում...

Միաժամանակ տեղեկացվեց, որ նոր տարածաշրջան են կնքվել հոլանդական KLM...

ԱԳՐ

Նախադասարանական և միջոցակարգի բանկի մասին տարածաշրջան

Հավանաբար նոյեմբերի վերջին Հանրակրթության անդամ երկրների ներկայացուցիչները...

հարցի արդյունքում: Ռուսաստանը գտնվում է, որ այն անհրաժեշտ է լուծել ամբողջությամբ...

Բնագրեր

Կարգավորման մասին խոսելը ռաս վաղ է

Այսօրվա եզրակացության է հանգել Գաղափարային Ռուսաստանի Գերագույն խորհրդի...

Ինչ ազատագրելու Կառավարության ղեկավարող հարյուրավոր դասակարգների համաձայն...

Նա մեկնաբանեց Մոսկվայում օրենսդրական Հանրակրթության երկրների ֆինանսական հարցերով...

Միասնական շեփակեք չկարող են կանոնադրության կառուցման մասին...

Գաղափար

Անհատներ և ուժեղացնել տարբեր թմրաբիզնեսի դեմ

Ռուսաստանի ՆԳՆ-ը ղեկավարված գործառնական նախարարության և ղեկավարված մարտնչական կոմիտեի...

Ռուսաստանի ՆԳՆ-ը ղեկավարված գործառնական նախարարության և ղեկավարված մարտնչական կոմիտեի...

Գաղափար

Միասնական և ուժեղացնել տարբեր թմրաբիզնեսի դեմ

Ռուսաստանի ՆԳՆ-ը ղեկավարված գործառնական նախարարության և ղեկավարված մարտնչական կոմիտեի...

«Տիրմա-ՌԱ»-ը վաճառում է սեխնիկական դարձաձև 35 տոննա: Զանգահարել մինչև ժամը 18:00 56-24-36...

Բարի գալուստ

Հայաստանի Գեղարվեստական կենտրոնի «ՄԵՏՐՈՆ» բաժնունդը բացում է իր առաջին բանաձևերը...

Հայ երիտասարդության համագրային կենտրոնը երկարաժամկետային մշակույթի պալատում...

ՍՈՒԶԱՆԱԿԵՐԻ ՌՈՒՄԻՐԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐՔԸ ՎՏԱՆԳՎԱԾ

Ինչպես «ԻՖ»-ին հայտնի դարձավ ԱՊՀ Միացյալ գինված ուժերի ռազմածովային նավատորմի...

հավասար է ծովի աղմուկային ֆոնին: Մակայն, ինչպես ասաց այսօրվա...

«ԻՆԿՈ» բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղը բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղը...

Լուսինի Զամ

Նախկին ԽՍՀՄ-ում կրճատված էներգադաշտերի արդյունահանումը

Ընթացիկ տարածաշրջանում Արցախում, Դաղստանում, Ռուսաստանում, Թուրքիայում...

Ընդդիմությունը

Նոյեմբերի 19-ին Մոսկվայում կայացած մամուլի ասուլիսում խորհրդարանական...

Սոցիում մնացել է 171 փախստական

Արևազիայի հավանաբար սկզբից Ռուսաստանի Կրասնոդարի մարզ է ժամանել 59 հազար 201 փախստական...

Հիմնադիր և իրավաբան խորհուրդ «Ազգ» թերթի ինքնադիր խորհուրդ: Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԿՈՆՏՏԱՆԵԼ / հեռ. 521635...